

NASTÁVAJÚCI KONFLIKT

(ZÁVEREČNÝ SPOR O TO, KOHO UCTIEVAŤ AKO AUTORITU)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Zj 14,7.9.12; Zj 4,11; Zj 13,1.2; Zj 12,3–5.17; Zj 13,11–18

ÚVODNÝ TEXT

Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! (Ján 17,17)

Relatívne nedávno (na prelome tisícročí) sa začala testovať nová zdravotnícka pomôcka, ktorá má veľkosť ako zrnko ryže. Je to forma mikročipu, ktorý je možné pacientovi implantovať pod kožu. Takýto čip obsahuje informácie o anamnéze pacienta, ktoré sa potom dajú načítať prechodom externého skenera ponad tú časť tela, do ktorej bol čip vložený. Niektorí kresťania takúto možnosť nahlas kritizujú a považujú ju za súčasť sprisahania s cieľom presadiť „znamenie šelmy“. Iní sú presvedčení, že znak šelmy nejako súvisí s čiarovými kódmi na konzervách s jedlom, alebo je to záhadné číslo na dolárových bankovkách, ktoré údajne tvorí 666. A ďalší sa zaoberajú tým, že znak šelmy má niečo spoločné so slobodomurármi, s iluminátmi alebo OSN.

Tento týždeň zameriame svoju pozornosť na štúdium biblickej správy o prichádzajúcom konflikte, ktorý súvisí s pravou bohoslužbou. Satan bude spochybňovať Božiu autoritu snahami zničiť Boží zákon. Centrom globálneho konfliktu o pravé uctievanie sa stane sobota. Satan nenávidí sobotu, pretože nenávidí Stvoriteľa. Použije nátlak, obmedzenia a násilie, aby porušil náš záväzok voči Kristovi. Dôjde ku konfliktu medzi vierou v pravý a falošný deň uctievania. Poslednou Božou výzvou je výzva na vernosť Kristovi napriek prenasledovaniu, ekonomickému bojkotu, väzneniu, či dokonca hrozbe smrti. Štúdium na tento týždeň zdôrazňuje Ježišovu moc previesť nás posledným konfliktom na zemi.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa zameriame na to, akým spôsobom sa podľa Biblie bude satan v závere dejín snažiť odvrátiť ľudí od vernosti a uctievania pravého Boha. Príbeh symbolických „šeliem“ z knihy Zjavenie je názorným obrazom toho, o čo satanovi ide, a pred akým rozhodnutím bude nakoniec stáť každý človek.

- Zj 12,7; 14,12: Satanov boj proti tým, ktorí zachovávajú Božie prikázania (nedeľa)
- Ján 16,2; Mat 10,22: Predpoveď prenasledovania tých, ktorí zostanú verní (pondelok)
- Zj 13,1–10: „Šelma z mora“ – satanova snaha bojovať proti pravde (utorok + streda)
- Zj 13,11–18: „Šelma zo zeme“ – satanova snaha bojovať proti pravde (štvrtok)

POSLEDNÝ KONFLIKT V KNIHE ZJAVENIE

Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a držia sa Ježišovho svedectva. (Zj 12,17)
V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru Ježiša. (Zj 14,12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Posolstvo knihy Zjavenie obsahuje oveľa viac než len záhadné symboly, podivné zvieratá a zvláštne obrazy. Hovorí o večných pravdách, ktoré dal milujúci Boh ľuďom žijúcim v čase konca. Konflikt medzi Kristom a satanom sa začal v nebi a súvisel s otázkou uctievania. Aj záverečné vyvrcholenie tohto sporu sa bude týkať uctievania.

Porovnaj texty Zj 14,7.9 a Zj 4,11. Čo je zastrešujúcou témou Zjavenia v súvislosti s kozmickým konfliktom medzi dobrom a zlom?

V celom Zjavení je neoddeliteľne spojené *uctievanie* a *stvorenie*. Zjavenie 14,7 nás vyzýva, aby sme uctievali Boha, ktorý je Stvoriteľom. Na pozadí evolučnej teórie, ktorá v posledných dvoch storočiach zasiahla svet, je sobota večnou pripomienkou našej identity. Neustále nám ukazuje, že sme stvorené bytosti a že náš Stvoriteľ je hoden našej vernosti a nášho uctievania. To je aj jeden z dôvodov, prečo diabol tak nenávidí sobotu.

Akým spôsobom úvodné verše (Zj 12,17 a Zj 14,12) vyjadrujú podstatu pravého uctievania Stvoriteľa?

Uctievanie Stvoriteľa prostredníctvom zachovávanía Božích prikázaní stojí v priamom protiklade k uctievaniu šelmy. Boh bude mať v čase konca ľudí, ktorí mu budú verní aj napriek najväčšiemu odporu a najzúrivejšiemu prenasledovaniu v dejinách.

„Zachovávanie nesprávneho dňa odpočinku podľa štátnych zákonov, ale proti štvrtému prikázaniu, bude prejavom vernosti tej moci, ktorá je voči Bohu nepriateľská. Naproti tomu zachovávanie pravého dňa odpočinku ako výrazu poslušnosti Božiemu zákonu bude dôkazom vernosti Stvoriteľovi.“ (GC 605; ZTDS 405)

Zjavenie 14,12 uvádza, že oddaní nasledovníci Spasiteľa budú mať „vieru Ježiša“. Ježišova viera je taká hlboká, že dôveruje, aj keď nevidí alebo nerozumie. Vytrvá, aj keď nedokáže pochopiť. Je to dar od Ježiša, prijímame ho vierou a pomôže nám zvládnuť blížiaci sa konflikt.

APLIKÁCIA

- **Sobota siedmeho dňa je základným symbolom Boha ako Stvoriteľa. Siahaj totiž až do samotného Edenu. Siahnuť na sobotu, ako to urobil Rím (pozri Dan 7,25), znamená nárokovať si Božiu autoritu na *úplne základnej úrovni*. Ako nám toto poznanie pomáha pochopiť, prečo bude v závere dejín otázka soboty taká dôležitá?**

PRICHÁDZAJÚCA KRÍZA

Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým koná službu Bohu. (Ján 16,2)

Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vytrvá až do konca, bude spasený. (Mat 10,22)

A všetci, čo chcú žiť zbožne v Ježišovi Kristovi, budú prenasledovaní. (2Tim 3,12)

Milovaní, nebudte prekvapení ohňom skúšky medzi vami, ktorý na vás prišiel, ako keby sa vám prihodilo niečo neobyčajné. (1Pet 4,12)

Proroctvo o znamení šelmy v Zjavení 13 nám hovorí o najzúrivejšej a najhoršej fáze satanovho boja proti Bohu. Odkedy Ježiš zomrel na kríži, nepriateľ vedel, že bol porazený. Je však odhodlaný strhnúť so sebou čo najviac ľudí. Jeho najväčšou stratégiou v tejto kampani je podvod. Keď nefunguje klamstvo, uchýli sa k násilii. V konečnom dôsledku stojí za nariadením, že každý, kto odmietne uctievať šelmu alebo prijať jej znamenie, bude usmrtený.

Náboženské prenasledovanie nie je novinkou. Prvýkrát sa s ním stretávame, keď Kain zabil Ábela v súvislosti s poslušnosťou Božiemu príkazu. Ježiš povedal, že podobné situácie sa budú odohrávať aj medzi veriaciimi.

Uvažuj o úvodných veršoch (Ján 16,2; Mat 10,22; 2Tim 3,12; 1Pet 4,12). Čo prežívala novozmluvná cirkev? Ako sa táto skúsenosť dotýka Kristovej cirkvi v čase konca?

Počas kresťanských dejín bolo prenasledovanie bežné. Prvýkrát sa objavilo hneď na začiatku, v pohanskom Ríme, ale vypuklým sa stalo v čase, keď cirkevní predstavitelia prenasledovali kresťanov, ktorí mali Bibliu za jedinú autoritu pre svoju vieru. Znamenie šelmy je však posledným článkom tejto diabolskej reťaze. Rovnako ako minulé prenasledovania, aj toto má za cieľ všetkých prinútiť, aby sa prispôbili určitému vieroučnému systému a schválenému systému uctievaní.

Proroctvo naznačuje, že prenasledovanie sa začne ekonomickými sankciami: nikto, kto nebude mať potrebný znak, nebude môcť kupovať ani predávať. Každý, kto odmietne prijať toto znamenie, bude nakoniec vystavený hrozbe smrti (Zj 13,15.17).

Diabol už pripravuje tých, čo sa hlásia ku kresťanstvu, na prijatie znamenia šelmy v čase poslednej skúšky. Povzbudzuje ich, aby vo svojom živote robili kompromisy. Keď sa zdá, že celý svet v úžasnom obdive nasleduje šelmu (Zj 13,3), zrazu sa scéna zmení a prorocký pohľad sa zameria na Boží ľud. Tento obraz nám prináša Zj 14,12. Boží ľud žije životom zbožnej poslušnosti. Verní a oddaní nasledovníci Krista stoja z Jeho milosti pevne, aj keď sa všetko okolo nich trasie. Kým svet nasleduje šelmu, oni „nasledujú Baránka, kamkoľvek ide“ (Zj 14,4). V Kristovej sile vstúpia nad mocnosťami zla, ktoré stoja proti nim.

Ako sme videli v 9. lekcii, ústredným konfliktom medzi dobrom a zlom je uctievanie. Šelma používa klamstvo a podvod a keď to nestačí, uchýli sa k násilii.

- **Stalo sa ti už, že si pre ekonomické otázky musel urobiť kompromis pri zachovávaní soboty? V čom spočíva nebezpečenstvo ekonomického tlaku?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

IDENTIFIKÁCIA ŠELMY (1)

¹Videl som vystupovať z mora šelmu. Mala desať rohov a sedem hláv, na rohoch desať diadémov a na hlavách rúhavé mená. ²Šelma, ktorú som videl, podobala sa leopardovi; nohy mala ako medveď a jej tlama bola ako tlama leva. Drak jej dal svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc. ... ⁶A aj otvorila svoje ústa, aby sa rúhala Bohu, aby sa rúhala jeho menu a jeho stanu a aj tým, čo prebývajú v nebi. (Zj 13,1.2.6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Odkiaľ pochádza šelma z úvodného textu (Zj 13,1.2) a kto jej dáva moc?

Kniha Zjavenie identifikuje draka predovšetkým ako satana. Zjavenie 12,3–5 hovorí, že drak bude chcieť „zožrať“ dieťa ženy, „len čo ho porodí“. Toto dieťa bolo neskôr „uchvátené k Bohu a k jeho trónu“. V tomto prípade to bol diabol pôsobiaci cez pohanský Rím, ktorý sa pokúsil zničiť Krista (pozri Mat 2,16–18). Ukazuje sa, že najväčší nepriateľ Boha a človeka využíva na dosiahnutie svojich zámerov politické a náboženské inštitúcie.

„Šelma z mora“ je mocnosť, o ktorej sa dozvedáme, že „drak jej dal svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc“ (Zj 13,2). Toto proroctvo sa naplnilo o niekoľko storočí neskôr, keď rímsky cisár Konštantín presťahoval hlavné mesto z Ríma do nového Konštantínopolu, v dnešnom Turecku. Takto vzniklo v bývalom meste cisárov a hlavnom meste Rímskej ríše mocenské vákuum. Pohanský Rím odovzdal šelme svoje sídlo, teraz už bývalé hlavné mesto ríše.

Aký to malo vplyv na cirkev? Baptistický kazateľ Isaac Backus v 18. storočí napísal: „Premiestnením sídla ríše do Konštantínopolu... Konštantín uvoľnil cestu rímskemu biskupovi, aby sa výšil nad všetkých ľudí na zemi a nad Boha nebies.“ (*The Infinite Importance of the Obedience of Faith, and of Separation from the World*, s. 16; citované v FROOM, Le Roy Edwin: *The Prophetic Faith of Our Fathers*, zv. 3, str. 213). Významný anglický filozof 17. storočia Thomas Hobbes zasa napísal: „Pápežstvo nie je nič iné ako duch zosnulého rímskeho impéria, ktorý sedí korunovaný na jeho hrobe.“ (*Leviathan*. New York, Oxford University Press, 1996, s. 386) Dôkladná analýza odhaľuje, že šelma z mora zo Zjavenia 13 je odpadlická náboženská mocnosť, ktorá vychádza z Ríma a stáva sa celosvetovým cirkevným systémom (Zj 13,3.4). Táto šelma nie je osoba; je to náboženská organizácia, ktorá pravdy Božieho slova nahradila ľudskými nariadeniami.

Aké kľúčové slovo sa v úvodnom texte (Zj 13,1.6) používa na rozpoznanie a stotožnenie šelmy?

Biblia hovorí o *rúhaní* v Ján 10,33 a Luk 5,21. V oboch prípadoch je rúhanie prisudzované Ježišovi, keď ho označia za človeka, ktorý (1) predstiera, že je Bohom alebo sa za neho vyhlasuje, a (2) si nárokuje moc odpúšťať hriechy. Tieto obvinenia na Ježišovu adresu boli, samozrejme, nesprávne. Ježiš totiž naozaj je Boh, a preto má aj právo odpúšťať hriechy. Rímske pápežstvo má dve charakteristické doktríny, ktoré Biblia nazýva rúhaním. Tvrdí, že jeho kňazi majú moc odpúšťať hriechy a že pápež má výsady, ktoré náležia Bohu. Ani jedno z tvrdení však neobstojí vo svetle biblického učenia.

APLIKÁCIA

■ Prečo je nebezpečné každé učenie, ktoré oslabuje autoritu Boha?

V akých oblastiach sa môže prejaviť toto podkopávanie autority Boha?

IDENTIFIKÁCIA ŠELMY (2)

“Klaňali sa drakovi, že dal vládu šelme, a klaňali sa aj šelme, hovorili: „Kto je podobný šelme a kto môže proti nej bojovať?“⁵ Dostala ústa, aby hovorila veľké veci a rúhania a mala moc pôsobiť štyridsaťdva mesiacov. (Zj 13,4.5)

Uctievanie šelmy – ani kohokoľvek či čohokoľvek iného – nemôže naplniť skutočné potreby človeka. Boží ľud nachádza najväčšiu radosť a najväčšie potešenie v uctievaní Boha. Poslušnosť nasledovníkov Krista vychádza z ich srdca naplneného láskou. Sú mu oddaní, pretože vedia, aký je On oddaný im.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ako úvodný text (13,4.5) charakterizuje šelmu?

Pripomeňme si, že Boh nám dáva kľúč na pochopenie prorockého času – jeden prorocký deň sa rovná jednému doslovnému roku (4Moj 14,34; Ezech 4,6; pozri aj 4. lekcii). Výpočet časového obdobia 42 mesiacov uvedeného v Zj 13,5 pomocou tridsaťdňového hebrejského mesiaca nám ukazuje na obdobie 1260 prorockých dní, respektíve 1260 doslovných rokov.

Pápežstvo malo veľký vplyv od roku 538 do roku 1798. Ale keď Napoleonov generál Berthier v roku 1798 zajal pápeža, skončilo sa prorocké obdobie pápežskej nadvlády a splnilo sa proroctvo Zjavenia: „Ak vedie niekto do zajatia, pôjde do zajatia.“ (Zj 13,10; Roh) Rana, ktorá dopadla na pápežský úrad, bola mimoriadne vážna, ale nie smrteľná. Podľa Zj 13,12 sa smrteľná rana zahojí. Vplyv pápežstva tak mal opäť narásť a prejaviť sa na celom svete.

Dnes svetoví lídri vítajú pápeža ako veľvyslanca rímskej cirkvi a pravidelne ho navštevujú vo Vatikáne. Vo svete bezprecedentnej nestability sa udalosti vyvíjajú tak, že rímsky pápež sa stáva čoraz uznávanejším morálnym vodcom sveta, ktorý navyše dokáže spájať ľudí. Počas svojho prejavu 6. júna 2012 k viac ako pätnástim tisícom ľudí zhromaždeným na Námestí svätého Petra v Ríme pápež Benedikt XVI. vyhlásil: „Nedeľa je dňom Pána a dňom mužov a žien, je dňom, v ktorý každý musí mať možnosť byť slobodný, slobodný pre rodinu a slobodný pre Boha. Pri obrane nedele bránime ľudskú slobodu.“ (https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/en/audiences/2012/documents/hf_ben-xvi_aud_20120606.html)

Kam toto celosvetové hnutie jedného dňa povedie? „Tí, ktorí budú zachovávať biblickú sobotu, budú označení za nepriateľov zákona a poriadku, ktorí podvracajú morálne opory spoločnosti, pôsobia anarchiu, rozvrat a privolávajú na svet Božie tresty. ... Budú ich obviňovať zo sprisahania proti vláde. Kazatelia, ktorí neuznávajú záväznosť Božieho zákona, budú hlásať, že opačne zmyšľajúci sú povinní poslúchať nariadenia svetských úradov, akoby išlo o Božie nariadenia. Tí, ktorí zachovávajú Božie prikázania, budú pred zákonodarcami obvinení a súdmi odsúdení. Ich slová budú zlomyseľne prekrúcané a ich skutkom sa budú pripisovať tie najhoršie pohnútky.“ (GC 592; ZTDS 397)

- **Akokoľvek je teraz ťažké dovidieť, že sa raz niečo také udeje, treba si uvedomiť, že v čase konca môžu zmeny nastať naozaj veľmi rýchlo. Čo sa (aj) na základe nedávnych udalostí môžeme naučiť o rýchlosti zmien, ktoré prichádzajú prevapivo a neočakávane?**

APLIKÁCIA

ŠELMA ZO ZEME

¹¹Potom som videl inú šelmu vystupovať zo zeme. Mala dva rohy podobné Baránkovým, ale hovorila ako drak. ¹²Vykonáva všetku moc prvej šelmy pred jej očami a pôsobí, aby sa zem a jej obyvatelia klaňali prvej šelme, ktorej smrteľná rana sa zahojila. (Zj 13,11.12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Prečítaj si Zj 13,11–18. Ako sa toto druhé zviera líši od prvého zvieraťa zo Zj 13?

Prvá šelma vystúpila z mora, druhá šelma vystupuje „zo zeme“ (Zj 13,11). More (vody), to sú „ľudia, zástupy, národy a jazyky“ (Zj 17,15). V protiklade k tomu by teda zem mala predstavovať riedko obývané oblasti sveta. Táto druhá šelma povstáva blízko konca prorockého obdobia, počas ktorého prvá šelma vykonáva svoju moc (Zj 13,5). To znamená, že sa objavuje okolo roku 1798.

Spojené štáty americké tomuto popisu nápadne zodpovedajú. Svoju nezávislosť vyhlásili v roku 1776, v roku 1789 prijali ústavu a koncom 19. storočia začali byť vnímané ako svetová veľmoc.

Ján pokračuje svojím opisom šelmy zo zeme nasledovne: „Mala dva rohy podobné Baránkovým, ale hovorila ako drak.“ (Zj 13,11) Rohy v biblických proctvách symbolizujú silu. Na rozdiel od šelmy z mora nemá táto šelma na rohoch žiadne koruny, čo naznačuje, že nejde o monarchiu. Dva rohy predstavujú dva hlavné princípy, ktoré sú zdrojom moci a úspechu Spojených štátov – politickú a náboženskú slobodu.

Čo sa podľa úvodných veršov (Zj 13,11.12) deje so šelmou zo zeme a čo hovorí?

Hoci šelma v niečom pripomína baránka, hovorí ako drak. „Vykonáva všetku moc prvej šelmy“ (Zj 13,12) a opúšťa zásady náboženskej slobody, ktoré kedysi zastávala. Pôsobí tým, aby sa „zem a jej obyvatelia klaňali prvej šelme“ (Zj. 13,12). Spojené štáty budú presadzovať, aby každý na zemi uctieval prvú šelmu tým, že uzná jej duchovnú a svetskú autoritu. Podľa tohto proctva Spojené štáty vytvárajú obraz šelmy – spojenie cirkvi a štátu – a od každého budú vyžadovať, aby tento obraz *uctieval*.

Je fascinujúce, že v čase, keď boli Spojené štáty prvýkrát rozpoznávané ako šelma, neboli ani zďaleka takou vojenskou a ekonomickou mocnosťou, akou sa ešte len mali stať a akou sú v súčasnosti.

APLIKÁCIA ■ Uvažuj o politickej nestabilite vo svete. Ako by sa mohlo stať, že jedného dňa sa naplnia prorocktva, ktorým sme sa dnes venovali.

PODNETY NA ZAMYSLENIE

O uctievaní šelmy a jej obrazu sa hovorí aj v Danielovi 3, kde babylonský kráľ prikázal Šadrachovi, Mešachovi a Abéd-Negovi, aby sa – pod hrozbou trestu smrti – poklonili zlatému obrazu. Nech už hovoríme o starovekom alebo novodobom Babylone, problémom je vždy otázka uctievania. Pravé uctievanie vychádza z mysle, ktorú vyučuje Božie slovo, z duše premenenej Jeho láskou a zo srdca naplneného Jeho Duchom. Potom sa nebudeme „pripodobňovať tomuto svetu“, ale budeme žiť podľa Božej vôle, ktorá sa nachádza v Jeho slove. V tom spočíva jediná naša istota.

„Boh nenúti človeka proti jeho vôli ani neláme jeho svedomie. Satan sa však stále uchyluje k násiliu a zastrašovaniu, aby zdeptal tých, ktorých nemôže zviest'. Takto sa snaží ovládnuť svedomie a zabezpečiť si oddanosť svojich obetí. Svoje zámery presadzuje prostredníctvom náboženskej i svetskej moci, aby tieto dve vplyvné sily donútili ľudí poslúchať ľudské ustanovenia na úkor Božieho zákona.“ (GC 591; ZTDS 397)

„Nepriateľstvo a výsmech pocítia tí, ktorí sa budú snažiť zachovávať všetky Božie prikázania. Obstať môžu len v Božej sile. Vydržať v nastávajúcej skúške im pomôže poznanie Božej vôle, ako je zjavená v Božom slove. Boha môžu uctievať na základe správneho chápania jeho svätého charakteru, vlády, jeho zámerov a tomu zodpovedajúcim životom. Vo veľkom záverečnom boji obstoja tí, ktorí si myseľ dostatočne zásobia pravdami Božieho slova.“ (GC 593; ZTDS 594)

„Boh však bude mať na svete tých, ktorým sa Písmo a len Písmo stalo meradlom a základom každého učenia a všetkých reforiem. Názory učených ľudí, vedecké teórie, vierovyznania či rozhodnutia cirkevných snemov, ktorých je toľko, koľko je rôznych cirkví, i hlas väčšiny – veriaci ľud nemôže nič z toho a ani všetko spolu pokladať za dôkaz pre alebo proti ktorémukoľvek článku viery. Skôr, než sa nejaké učenie či zásada prijímú, treba za dôkaz pokladať jasný výrok: *Takto vraví Hospodin, Pán.* (Iz 49,22; Ez 37,5)“ (GC 595; ZTDS 399)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako môžeme žiť v očakávaní Kristovho príchodu a zároveň zdieľať túto nádej bez toho, aby sme panikáрили alebo šírili poplašné správy?
2. Zaoberajte sa viac otázkou uctievania. Čo nám hovorí náš každodenný život, naša každodenná rutina o tom, koho alebo čo naozaj uctievame?
3. Ako môžeme pomôcť sebe a ostatným čeliť budúcnosti s dôverou, a nie so strachom?
4. Aký vplyv má na náš každodenný život poznanie proroctiev o udalostiach v čase konca?